بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ކޭސްގެ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާސާ

- ކޭސްގެ ނަންބަރު: 2016/HC-A/142
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  * ނަން: އަލީ ފޫސް
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ. އޭސިއާރާ/ މާލެ
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A065018
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ.އޭސިއާރާ/ މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  * ނަން: މުހައްމަދު ފާރޫޤް
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ.ގުލްފާޒާގެ/ މާލެ
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A000105
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ.ގުލްފާޒާގެ/ މާލެ

- ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 24 މާރިޗު 2016 * ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ނޮވެމްބަރު 2018

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޭސްގެ ނަންބަރު: 323/Cv-C/2010
- ހުކުމްކުރި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 13 ޖަނަވަރީ 2010 * ނިމުނު ތާރީޚް: 31 ޑިސެންބަރު 2015

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައުފް އިބްރާހީމް ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރު
(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 ގެ ޝަރީޢަތް އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ސަބަބާއި އަދި ވާރިސް ހަމަޖެހުމަށް ފެތޭގޮތަކަށް ނިންމުމަށް، ހ.އަސްރާރުމާ/ މާލެ އަލީ މޫސާގެ ހައްޤުން އާ ގެ ޝަރީޢަތް ފެށިގެންނޫޅޭގޮތް ހަމަހުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ބަރުވާލުމާ ގޮސްޝަރީޢަތް އެޅުނު ގޮތަށް.

މިޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅީ ވަކީލެއް ޢުމަރުމަދު ފުރޭމާ މަހަލްދާގެ/ މާލެއެވެ.

- **ފަރާތްތަކުގެ ނުކުތާތައް:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 ގެ ޝަރީޢަތުގައި، ކޮންޓިނެންޓް ޓްރޭޑް ސަރވިސަސް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު SP-1877/2015) ގެ ވެރިފަރާތް ހ.އަސްރާރުމާ/ މާލެ، އަލީ މޫސާ (ދރއ ނަންބަރު A06501S) ކޮންޓިނެންޓް ޓްރޭޑް ސަރވިސަސްގެ ވެރިފަރާތް ހިންގުމުގެ ޒިންމާދާރު ބޭފުޅާ ކަމަށާއި، އަދި ބަލާބެލުމުގެ ކަރުދާހުގައި ބުނެވިފައިވާ ބަލާބެލުމަށް ޒިންމާ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ދެމެހެއްޓުމުގެ ޖަވާބުދާރީ ކަމުގައި ވެސް މާލެ، ހ.ދޮގާހިތަ/ މާލެ، ޢުމަރުމަދު ފުރޭމާ (ދރއ ނަންބަރު A000105) އަށް ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ޢުމަރުމަދު ފުރޭމާގެ އަތުން އަލީ މޫސާ ނަގާފައިވާ -/1,653,265ރ. (އެއްމިލިއަން ހަލަސަތޭކަ ފަންސާސްތިންހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސްފަސް ރުފިޔާ) ލިބިދިނުމަށް އަލީ މޫސާގެ ހައްޤުން ޢުމަރުމަދު ފުރޭމާއަށް މިގޮތަށް ދެވިފައިވާ 33 ދުވަސް ތެރޭގައި ފައިސާ ހަމަކުރުމަށް އެއް އިންޒާރު ދިނުމަށް އަލީ މޫސާ ދެކޭގޮތަށް ބަލާފައިވާތީ، ބެލުމުގައި ފައިސާ ހަވާލުކުރުން އަލީ މޫސާގެ މައްޗަށް ޢުމަރުމަދު ފުރޭމާ ދައުވާކުރުމުން ބައްލަވާފައިވާ ޝަރީޢަތުގައި ކަމަށެވެ،

އެޝަރީޢަތުގައި ޙުކުމް ކުރެއްވީ ގޮތަކީ، "ދެންފަހެ، ކޮންޓިނެންޓް ޓްރޭޑް ސަރވިސަސް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު SP-1877/2015) ގެ ވެރިފަރާތް ހ.އަސްރާރުމާ/ މާލެ، އަލީ މޫސާ (ދރއ ނަންބަރު: A06501S) ކޮންޓިނެންޓް ޓްރޭޑް ސަރވިސަސްގެ ވެރިފަރާތް ހިންގުމުގެ ޒިންމާދާރު ބޭފުޅާ ކަމަށާއި، އަދި ބަލާބެލުމުގެ ކަރުދާހުގައި ބުނެވިފައިވާ ބަލާބެލުމަށް ޒިންމާ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ދެމެހެއްޓުމުގެ ޖަވާބުދާރީ ކަމުގައި ވެސް މާލެ، ހ.ދޮގާހިތަ/ މާލެ، ޢުމަރުމަދު ފުރޭމާ (ދރއ ނަންބަރު A000105) އަށް ދައްކަން ޖެހޭ

މުޙައްމަދު ފާރޫގުގެ އަތުން އަދި މޫސާ ނަގާފައިވާ -/1,653,265ރ (ސޯޅަލައްކަ ފަންސާސްތިންހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ފަސް ރުފިޔާ) ދިނުމަށްޓަކައި އަދި މޫސާގެ ފަރާތުން މުޙައްމަދު ފާރޫގުއަށް ދިޔައީ ޗެކު 33 ޗެކު ބައުންސްވުމުން މިއަދު ހަމައަށް އަދި އިތުރަށް އަނގަބަހުން އަދި މޫސާ ދައްކާފައިނުވާކަމަށް، ބެލެވިދާ ގޮތުން ހުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދި މޫސާގެ މައްޗަށް މުޙައްމަދު ފާރޫގު ދައުވާކުރި ހުށަހެޅުއްވި މި މައްސަލައެވެ؛

ސަރުކާރުން ހުށަހެޅުއްވި ހެކިތަކުގެ ތެރެއިން ދިވެހި ބިލިތައް ހެކިތަކުގެ ޗެކުތަކުގެ ތެރޭގައި ދިފާޢީ ހެކިތަކާއި ބެލިއިރު އަދި މޫސާ ސޮއިކޮށްފައިވާ، ޗެކުތަކާއި ސޮއިކޮށްފައިވާ ބައެއް ޗެކުތައް ހުރިކަމާއި، ޗެކުތަކާއި ފަރާތުން ކަމަށް ފާހަގަކުރަމުން ސިޓީ ފޮނުވުމާއި، މި މައްސަލަ ސޮއިކޮށްފައިވާ ފޯމް ސަރުކާރުން ހުށަހެޅުއްވި ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ކުރިއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައިވާ މުޙައްމަދު ފާރޫގު ސަރުކާރުން ހުށަހެޅުއްވި ބެލެންސް ކޮށް ސޮއިކޮށްފައިވާ ޗެކު އަދި މޫސާގެ ނަމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ނަންބަރު 7701-101514-001 އެކައުންޓުގެ 3 (ތިނެއް) ޗެކާއި އަދި ނަންބަރު -101514-001 7715 އެކައުންޓުގެ 4 (ހަތަރެއް) ޗެކާއި، އަދި މޫސާގެ ނަމުގައި ހުޅުވިފައިވާ ޖާރީ ހިސާބުގެ ސޮއިކޮށްފައިވާ ޗެކު ސަރުކާރުން ގެ ނަމުގައި ހުށަހެޅުއްވި 7704-101514-001 އެކައުންޓުގެ 26 (ސައްބީސް) ޗެކާއި ޖުމްލަ 33 (ތެއްތިރީސް) ޗެކާއި، ޗެކުތަކުގެ ބައުންސްވި ސްލިޕްތަކާއި، މުޙައްމަދު ފާރޫގުގެ ފަރާތުން އަދި މޫސާއަށް ފޮނުވާފައިވާ 2 ސިޓީއެއްކަމާއި؛

ދައުވާގައިވާ ފައިސާއާ ގުޅޭގޮތުން ބެލެވިދާ ދައުވާ ހުށަހެޅުމަށް ޗެކުތަކާއި ބެލިއިރު ދައުވާލިބޭ އަދި މޫސާގެ ފަރާތުން މިފަދަގޮތަށް އެއްބަސްވެ ދިނުމަށްފަހު އޭގެތެރެއިން ހަމައެކަނި ގުޅޭކަމާއި، ދައުވާގައި ވަކިގޮތަކަށްވެސް ބޮޑުވެރިން ދިފާޢީ ހެކިތަކާއި އަދި މޫސާ ދިނުމަށް ސޮއިކޮށްފައިވާ އަދި މޫސާގެ އިޢުތިރާފުން ގުޅޭގޮތުން އެއްބަސްވުމުގެ ވާހަކަތަކުން ދެކެވޭ ފައިސާގެ ސަބަބުން ދައުވާ ހުށަހެޅުމަށް ޗެކުތަކުގެ ތެރޭގައި ދިމާވި ބައެއް ދިން ދައުވާގައިވާ 08 (އަށެއް) ޗެކުތަކުގެ އަދަދު ޖުމްލަ -/306,350ރ (ތިންލައްކަ ހަހާސް ތިންސަތޭކަ

ފަންސަތިރީސް) [illegible]

[illegible]

[illegible] 33 (ތެއްތިރީސް) [illegible] 08 (އަށެއް) [illegible] 25 (ފަންސަވީސް) [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/95 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] (Corroborative Evidence) [illegible] 25 (ފަންސަވީސް) [illegible] (Corroborative Evidence) [illegible] 25 (ފަންސަވީސް) [illegible]

އިސްވެ [illegible] -/306,350ރ (ތިންލައްކަ ހަހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސްރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (31 ޑިސެމްބަރު 2015މ.) ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ދައުވާ [illegible] [illegible]/ [illegible]، [illegible] [illegible] (ދރކ ނަންބަރު: A065018) އަށް [illegible] [illegible]." [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

02- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 [illegible].

- [illegible] [illegible]: ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި، 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

03- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ބުން މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ ޚިލާފަށް އުޞޫލަކަށް ބަލައި މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ އަދުން އަދި ބޭންކް ނަގާފައިވާ -/1,653,265ރ. (ސޯޅަލައްކަ ފަންސާސްތިންހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސްފަސް ރުފިޔާ) ލިބިދިނުމަށް އަދި ބޭންކުގެ ފަރާތުން މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ ދިޔައިމާ ޖުމްލަ 33 ދުވަހު ބަޔާންކޮށް އެއީސާ އަދި ބޭންކް ދައްކާފައިނުވާތީ، އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް އަދި ބޭންކުގެ މައްޗަށް މުޢާމަލާތު ޤާނޫނު ދައުލަތުގެ ބަލާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 ޤަޟިއްޔާގައި، ދިނުމުން ލިބޭފައިވާ ޙުކުމްތަކަކީ އަދި ބޭންކް ލިބިދީފައިވާ ޙުކުމްތަކުން އަދި ބޭންކުގެ އިއްތިފާޤުން އެހެނިހެން ޤަވާޢިދު ހަރަކާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ދިޔުމާ ބަލާން ލިބުނު ހަރަކާތްތަކުގެ 08 (އަށެއް) ޙުކުމްތަކުގެ އެއް ޖުމްލަ -/306,350ރ. (ތިންލައްކަ ހަހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސްރުފިޔާ) އަދި، އަދި ބޭންކުގެ ފަރާތުން މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފައިސާތަކުން ސަރުކާރުން މަދަނީ ކުންފުނިން ޗެކުތަކުގައި ކަނޑައެޅި، ދައްކާފައި ނުދީފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު ޗެކުތަކުގެ ހަރަކާތްތަކާ ޖުމްލަ 33 (ތެތްތިރީސް) ޙުކުމްގެ ތެރެއިން އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ 08 (އަށެއް) ޙުކުމް ފިޔަވައި ބާކީ އޮތްތަ 25 (ފަންސަވީސް) ޙުކުމްގައިވާ ފައިސާ އަދި ބޭންކުގެ އެއްގޮތް މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ ނަގައިދިނުން ނަޔާތްކޮށްގައި ކަނޑައަޅައި، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ -/306,350ރ. (ތިންލައްކަ ހަހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސްރުފިޔާ) މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުން ދިބިދިނުމަށްޓަކައި 31 ޑިސެންބަރު 2015މ. އިން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ސިވިލް ކޯޓުން ދައްކަ ހަވާލުކުރުމަށް އަދި ބޭންކަށް އަންގާ ޙުކުމްކުރުމަށްފަހުގައިވާކަން އެނގެން އޮތުމެވެ.

(ހ) ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 ޤަޟިއްޔާގައި ނިމުނު މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ ފަރާތުން ހަރަކާތްތަކުގެ، އަދި ބޭންކުގެ ފަރާތުން ލިބުނުގޮތް ކަމަށް އިއްޔެޒާއިފާއި 08 ޙުކުމާއި، ގެއްލިފައިވާކަމަށް ބުނާގޮތް 25 ޙުކުމާއި އެއް ޖުމްލަ 33 ޙުކުމް އަޅުވާތަކުގައި ޖެހުނު ގޮތުން ބަލައިކުރެއްވި ސަބަބުތަކާއި ޚިލާފަށްގޮތް 33 ޙުކުމްތަކުން އެނގެން އޮތުމުން، އެއި އެ 33 ޙުކުމްގެ ފައިސާގެ އަދަދު ކަމުގައިވާ -/1,653,265ރ. (ސޯޅަލައްކަ ފަންސާސްތިންހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސްފަސް ރުފިޔާ) އަދި ބޭންކުގެ ފަރާތުން މުޢާމަލާތު ޤާނޫނުގެ ދައްކައިދިނުމަށްކަމަށް ދަރުބާރުތަކުގެ ހަރަދުން

ހެއްކެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުން 33 ޗެކުގެ ޖުމްލަ އަދަދު ކަމުގައިވާ 1,653,265/-ރ.
(ސޯޅަލައްކަ ފަންސާސްތިންހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސްފަސް ރުފިޔާ) އަދި، އަލީ ފާސިލްގެ ފަރާތުން މުއްދަތުގައި
ފަރާތުން ދޭންޖެހޭ ފައިސާކަން ސާބިތުވާތީ، ޗެކުތަކުގައި ކަނޑައަޅައި، އެފަރާތް މުއްދަތުގައި ފަރާތުން
ދިވެހިރާއްޖޭގައި 2018 ނޮވެމްބަރު 21 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި
މަރުވެގެން އެދިފައިވާ ޖެހި ދިނުމުން އަދަދަށް ސިވިލް ކޯޓަށް ދައުވާ ކުރާ ހ.އަސްރާރުމާ/ މާލެ، އަލީ
ފާސިލް އަންގައި ދިފާޢުގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/130 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރެއްވިފައިވާކަން
އަންގަން އަމުރުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ ދަރަނި އަދި މާލެ އަލީ ފާސިލް
ގޮތުގެ ދައުވާކޮށްފައިވާ އަދާކުރައްވާ އެފަދަ ފުރިހަމަ ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަންތައްތަކާއި،

އެންގުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 ޤަޟިއްޔާ ހ.އަސްރާރުމާ/ މާލެ، އަލީ
ފާސިލް ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބާޠިލް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު
2016/HC-A/142 ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން ދިޔަ ނިންމާ ނިންމުން އެންގުމެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްތިއުނާފުގައި ހުށަހެޅުން ނަތީޖާތަކުގައި ބައްލަވާލެއްވުމުން ކަންކަން އަޑުއެހުމުން ހުކުމްދެއްކި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 323/Cv-C/2010 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރިމަތިން ހ.އަސްރާރުމާ/ މާލެ، އަލީ ފާސިލްގެ ފަރާތުން ދައުވާ ކުރެއްވުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ނިންމުމަށް ވީ ޤަޟިއްޔާ ބާޠިލް ކުރުމުގެ ދަރަނި އަމުރުކުރުމުގެ ހުކުމްކުރަމެވެ.